

รายงานวิจัย

เรื่อง

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล
สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ
A Development Model of The Potential of Creating
Digital Business for The Undergraduates Students in
Information Technology Programs

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เผด็จ พรหมสาขา ณ สกลนคร

ธรัช อารีราษฎร์

วรปภา อารีราษฎร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ปี 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

บรรณานุกรม

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). **แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.**
กรุงเทพฯ : กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- จารุมน หนูคง และ ณมน จีรังสุวรรณ. 2558. การออกแบบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน
ร่วมกับการสอนแบบ MOOC เพื่อพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี สำหรับ
นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. **วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้า**
พระนครเหนือ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2558.
- ทีศนา เขมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิฒพิงษ์. (2540). การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการ
ประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2557). [ออนไลน์]. **การพัฒนาการวิจัยรูปแบบ.** [สืบค้นวันที่ 10 มิถุนายน
2557]. จาก <http://www.watpon.com/boonchom/development.pdf>
- เยาวดี วิบูลยศรี. (2544). **การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตน์ บัวสนธ. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : คำสมัย.
- รัชมงคล ทองหล่อ และชวนากร เมรินทร. (2561). การสร้างธุรกิจบนโลกดิจิทัลของนักศึกษาคณะ
วิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปกร : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก. **วารสาร**
Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2561. 3098-3112.
- วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. (2553). “การวิจัยพัฒนารูปแบบ,” **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.**
ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 : ม.ป.ป.
- สมบุญณ ศิริสรรทริฎ. (2547). **การพัฒนากระบวนการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคนบติ.**
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อายุส ยวร. (2560) . **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเริ่มต้นทำธุรกิจแบบ start-up.** วิทยานิพนธ์
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). “โมเดลคืออะไร,” **วารสารวิชาการ.** มีนาคม : 22-25.
- Brown, W.B. and Moberg, D. J. (1980). **Organization Theory and Management : A
Macro Approach.** New York : John Wiley and Sons.
- Eisner, E (1976). Education Connoisseurship and Criticism : Their Form and
Functions in Educational Evaluation. *Journal of Aesthetic Education.*
- Keeves, Peter J. (1988). Model and Model Building, *Educational Research
Methodology and Measurement : An International Handbook.* Oxford :
Pergamon Press.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่	ชื่อ-สกุล	รายละเอียด
1	ดร.สุขแสง คุณนก	1. ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2. คุณวุฒิ : ปร.ด. คอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 3. ประสบการณ์ : - อาจารย์ผู้สอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
2	ดร.นิรุติ ไล้รักษา	1. ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2. คุณวุฒิ : ปร.ด. การจัดการเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 3. ประสบการณ์ : - อาจารย์ผู้สอนด้านการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
3	ดร.สายชล จินใจ	1. ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2. คุณวุฒิ : คอมพิวเตอร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 3. ประสบการณ์ : - อาจารย์ผู้สอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4	ดร.ภัทร์พงษ์ พงษ์ภัทรกานต์	1. ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 2. คุณวุฒิ : ปร.ด. คอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 3. ประสบการณ์ : - รองผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี สารสนเทศ - อาจารย์ผู้สอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
5	ดร.นภวรรณ ขาติมนตรี	1. ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 2. คุณวุฒิ : ปร.ด. คอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 3. ประสบการณ์ : - ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ - อาจารย์ผู้สอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ที่	ชื่อ-สกุล	รายละเอียด
6	ดร.แสงเพชร พระฉาย	1. ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2. คุณวุฒิ : ประ.ด. คอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 3. ประสบการณ์ : - ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ - อาจารย์ผู้สอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
7	ดร.เด่นชัย สมปอง	1. ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 2. คุณวุฒิ : ประ.ด. คอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 3. ประสบการณ์ : - อาจารย์ผู้สอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำชี้แจง พิจารณารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด มีความเหมาะสม ถูกต้อง และสอดคล้องกันอย่างไร แปลความหมาย จากคะแนนการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง การดำเนินงานเหมาะสม/สอดคล้อง/เห็นด้วยในระดับดีมาก
 ระดับความคิดเห็น 4 หมายถึง การดำเนินงานเหมาะสม/สอดคล้อง/เห็นด้วยในระดับดี
 ระดับความคิดเห็น 3 หมายถึง การดำเนินงานเหมาะสม/สอดคล้อง/เห็นด้วยในระดับพอใช้
 ระดับความคิดเห็น 2 หมายถึง การดำเนินงานเหมาะสม/สอดคล้อง/เห็นด้วยในระดับน้อย
 ระดับความคิดเห็น 1 หมายถึง การดำเนินงานเหมาะสม/สอดคล้อง/เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ขั้นตอนในภาพรวม ทั้ง 3 ขั้นตอน					
2. ขั้นตอนการเตรียมองค์กร					
2.1 การเตรียมบุคลากร					
2.2 การเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์					
2.3 การเตรียมงบประมาณ					
2.4 การเตรียมหลักสูตร/กิจกรรม					
3. การเตรียมนักศึกษา					
3.1 การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา					
3.2 การบ่มเพาะนักศึกษา					
3.3 การสร้างทีม/แผนธุรกิจ					
3.4 การฝึกการนำเสนอแผนธุรกิจ					
4. การเข้าสู่แหล่งทุน นักศึกษานำเสนอแผนธุรกิจให้กับแหล่งทุน					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่าน

ประวัติผู้จัดทำ

ผู้วิจัยคนที่ 1

ชื่อ-สกุล	นายเผด็จ พรหมสาขา ณสกลนคร
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
สถานที่ทำงาน	คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ตำแหน่งทาง	อาจารย์
วิชาการ	-
ตำแหน่งทาง	-
บริหาร	-
การศึกษา	ปร.ด. เทคโนโลยีสารสนเทศ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ วศ.ม. วิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม จากสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ วศ.บ. วิศวกรรมไฟฟ้า จากสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ผู้วิจัยคนที่ 2

ชื่อ-สกุล	นายธรัช อารีราษฎร์
ภูมิลำเนา	จังหวัดลำพูน
ที่อยู่ปัจจุบัน	143/10 ถนนถีนานนท์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
สถานที่ทำงาน	คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ตำแหน่งทาง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิชาการ	-
ตำแหน่งทาง	คณบดีคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
บริหาร	-
การศึกษา	ปร.ด. การจัดการเทคโนโลยี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ปร.ด. คอมพิวเตอร์ศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วท.ม. วิทยาการคอมพิวเตอร์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ค.บ. คอมพิวเตอร์ศึกษา จากวิทยาลัยครูลำปาง

ผู้วิจัยคนที่ 3

ชื่อ-สกุล	นางวรปภา อารีราษฎร์
ภูมิลำเนา	จังหวัดพะเยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	143/10 ถนนถีนานนท์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
สถานที่ทำงาน	คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ตำแหน่งทางบริหาร	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
การศึกษา	ปริญญาโท การจัดการเทคโนโลยี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ปริญญาโท คอมพิวเตอร์ศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปริญญาโท วิทยาการคอมพิวเตอร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปริญญาตรี คอมพิวเตอร์ศึกษา จากวิทยาลัยครูลำปาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายงานวิจัย

เรื่อง

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล
สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ
A Development Model of The Potential of Creating
Digital Business for The Undergraduates Students in
Information Technology Programs

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เผด็จ พรหมสาขา ณ สกลนคร

ธรัช อารีราษฎร์

วรปภา อารีราษฎร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ปี 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

ชื่อเรื่อง : รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ชื่อผู้วิจัย : ดร.เผด็จ พรหมสาขา ณ สกลนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีรช อารีราษฎร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรปภา อารีราษฎร์

สาขาวิชา : คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปีที่ได้รับทุน : 2560

ปีที่แล้วเสร็จ : 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 2) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ ได้แก่ 1.1) การเตรียมองค์กร เป็นการเริ่มต้นที่องค์กรในการเตรียมสิ่งต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับนักศึกษา ได้แก่ การเตรียมบุคลากร การเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ การเตรียมงบประมาณ การเตรียมหลักสูตร/กิจกรรม 1.2) การเตรียมนักศึกษา มีกิจกรรมได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา การบ่มเพาะนักศึกษา การสร้างทีม/แผนธุรกิจ การฝึกการนำเสนอแผนธุรกิจ และ 1.3) การเข้าสู่แหล่งทุน เป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาจะต้องสมัคร และนำเสนอแผนธุรกิจให้กับแหล่งทุน และ 2) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

Title : A Development Model of The Potential of Creating Digital Business for The Undergraduates Students in Information Technology Programs

Researchers : Dr. Padej Promsakha Na Sakolnakorn
Asst. Prof. Dr. Tharach Arreerard
Asst. Prof. Dr. Woraphapa Arreerard

Major : Computer and Information Technology

Scholarship year : 2017

Completed year : 2019

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study the models for creating a digital business for undergraduate students of the Information Technology Program and to assess the appropriateness of the model for the potential development of a digital business for undergraduate students of the Information Technology Program. The target population was seven experts who graduated in “Information Technology” or related fields. The instrument was an assessment form of the appropriate model for potential development of a digital business.

The research results showed that 1) the model for potential development of a digital business consisted of three parts: 1.1 organizational preparation for the potential development of a digital business such as personnel, equipment, budget and curriculum/activities, 1.2 preparation for students consisting of student development activities, training, creating teamwork/business plan, and practice in business plan presentation, and 1.3 capital accessibility through application and business plan presentation. 2) The average opinion of the experts towards the appropriateness of the model for potential development of a digital business was at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้ ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคุณอาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ให้ความช่วยเหลือในงานวิจัยจนเป็นผลให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณคณาจารย์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ได้ร่วมวิจัย และจัดเก็บข้อมูล เป็นผลให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประเมิน หรือให้ความคิดเห็นในงานวิจัย

ดร.เผด็จ พรหมสาขา ณ สกลนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีรช อารีราษฎร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรปภา อารีราษฎร์

2562

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
นโยบายประเทศไทย 4.0.....	7
เทคโนโลยีดิจิทัลและแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.....	10
หลักการด้านรูปแบบ	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
การศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	22
ขั้นประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจ เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	24
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล	27
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	27
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	31
สรุปผลการวิจัย	31
อภิปรายผลการวิจัย	32
ข้อเสนอแนะ	33
บรรณานุกรม	34
ภาคผนวก ก	35
ภาคผนวก ข	38
ประวัติผู้วิจัย	40

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	29

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2.1 เป้าหมายในการพัฒนา 4 ระยะ.....	12
3.1 การจัดสัมมนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวิทยากรจากภาคเอกชน	22
3.2 การจัดสัมมนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวิทยากรจากสถาบันอุดมศึกษา..	23
3.3 การจัดประชุมคณะกรรมการสาขาการจัดการเทคโนโลยี.....	23
4.1 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	28

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการนำนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ ๆ มาใช้ตั้งแต่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) จนถึงนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) เริ่มมีจุดเปลี่ยนจากเหตุการณ์ปรับเปลี่ยนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศ จากยุคที่ขับเคลื่อนด้วยปัจจัยการผลิตและทรัพยากรธรรมชาติไปสู่การขับเคลื่อนด้วยความรู้ และความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มุ่งปรารถนาหลายประการในด้านรายได้ ในด้านการกระจายรายได้ความมั่งคั่ง จะเห็นโอกาสของธุรกิจเล็ก ๆ ในชุมชน หรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ที่พัฒนาสินค้าและบริการของตนเองด้วยความคิดสร้างสรรค์และเชื่อมโยงกับตลาดโลกได้โดยตรงมีมากขึ้น การนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เนื่องจากเป็นการลดต้นทุน สร้างข่าวสารใหม่ ๆ อำนวยให้เกิดการลงทุนธุรกิจข้ามพรมแดนมากยิ่งขึ้น เช่น การจองโรงแรม หรือโปรแกรมการท่องเที่ยว เป็นต้น (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558 : 4)

หลายประเทศกำหนดโมเดลเศรษฐกิจรูปแบบใหม่เพื่อสร้างความมั่งคั่งในศตวรรษที่ 21 อาทิ สหรัฐอเมริกาพูดถึง A nation of Makers อังกฤษกำลังผลักดันประเทศสู่ Design of Innovation จีนประกาศโมเดล Made in China 2025 ส่วนอินเดียกำลังขับเคลื่อน Made in India หรือเกาหลีใต้วางโมเดลเศรษฐกิจเป็น Creative Economy และประเทศลาวได้ประกาศโมเดลเศรษฐกิจเป็น Power of ASEAN ในส่วนของประเทศไทยได้ประกาศนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ที่เรียกว่า ประเทศไทย 4.0 (สุดปฐพี เวียงสี, 2559 : ออนไลน์)

ประเทศไทย 4.0 จะปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจจากที่กล่าวมาข้างต้นไปสู่ ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมหรือ Value-Based Economy โดยมีฐานคิดหลัก คือ 1) เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม 2) เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และ 3) เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ดังนั้น ประเทศไทย 4.0 ประเทศไทยจะต้องเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน 4 องค์ประกอบสำคัญ คือ 1) เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน (Traditional Farming) ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) 2) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Start ups ที่มีศักยภาพสูง 3) เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่ High Value Services และ 4) เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง ถือเป็นการพัฒนาเครื่องยนต์เพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจจุดใหม่ (New Engines of Growth) ด้วยการเปลี่ยนแปลง ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศที่มีอยู่ 2 ด้าน คือ ความหลากหลายเชิง

ชีวภาพ และ ความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ให้เป็นความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน โดยการเติมเต็มด้วย วิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอด ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบเป็น 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วย (สุด ปฐพี เวียงสี, 2559 : ออนไลน์)

1) กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech) อาทิ เทคโนโลยีการเกษตร (Agritech) เทคโนโลยีอาหาร (Foodtech) เป็นต้น

2) กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health, Wellness & Bio-Med) อาทิ เทคโนโลยีสุขภาพ (Healthtech) เทคโนโลยีการแพทย์ (Medtech) สปา (Spa) เป็นต้น

3) กลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบ อิเล็กทรอนิกส์ควบคุม (Smart Devices, Robotics & Mechatronics) อาทิ เทคโนโลยีหุ่นยนต์ (Robotech) เป็นต้น

4) กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital, IOT, Artificial intelligence & Embedded Technology) อาทิ เทคโนโลยีการเงิน (Fintech) อุปกรณ์เชื่อมต่อออนไลน์โดยไม่ต้องใช้คน (IoT) เทคโนโลยีการศึกษา (Edtech) อี-มาร์เก็ตเพลส (E-Market place) อี-คอมเมิร์ซ (E-Commerce) เป็นต้น

5) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) อาทิ เทคโนโลยีการออกแบบ (Designtech) ธุรกิจไลฟ์สไตล์ (Lifestyle Business) เทคโนโลยีการท่องเที่ยว (Traveltech) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ (Service Enhancing) เป็นต้น

จากรูปแบบประเทศไทย 4.0 ที่กล่าวมาจะพบว่า คำหลักที่สำคัญคำหนึ่งได้แก่ คำว่า ธุรกิจ สตาร์ทอัพ (Start up) ถือเป็นรากฐานเศรษฐกิจใหม่แห่งอนาคตของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่จับตามอง จากทุกภาคส่วนเนื่องจากเริ่มต้นได้ง่าย ต้นทุนเริ่มต้นไม่สูง มีการนำเทคโนโลยี และ /หรือ นวัตกรรม มาใช้เป็นหัวใจหลักในการสร้างธุรกิจ ตลอดจนยังถูกออกแบบมาให้สามารถทำซ้ำและขยายตัวได้ อย่างไม่มีขีดจำกัด จึงทำให้มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจสูง และเป็นธุรกิจที่สามารถเติบโตได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ธุรกิจสตาร์ทอัพยังมุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยการสร้างผลิตภัณฑ์/บริการที่สามารถ ตอบโจทย์ดังกล่าวและส่งผ่าน “คุณค่า” ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ประกอบกับการมีโมเดลทาง ธุรกิจและการดำเนินงานที่สามารถทำซ้ำด้วยต้นทุนที่ไม่สูง รวมถึงความสามารถในการขยายตลาดได้ รวดเร็วในวงกว้าง จึงทำให้ธุรกิจสตาร์ทอัพสามารถแก้ไขปัญหาที่ระบบหรือรูปแบบของธุรกิจดั้งเดิม ไม่สามารถส่งผ่าน “คุณค่า” ที่แท้จริงให้กับผู้ใช้ได้โดยการทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ใช้ดีขึ้น เช่น บริการ ที่รวดเร็วขึ้น และ/หรือ มีราคาถูกลง ปัจจุบันธุรกิจสตาร์ทอัพมีโอกาสที่จะปฏิวัติอุตสาหกรรมต่างๆ และเจาะตลาด หรือครอบครองตลาดเดิมของธุรกิจรูปแบบเก่า ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาแท็กซี่ไม่ ยอมรับผู้โดยสารของคนไทย ทั้งๆ ที่ปัญหานี้เป็นปัญหาเรื้อรังมานาน ซึ่งถือเป็นโอกาสทางธุรกิจของ คนไทย แต่กลับเป็นเทคสตาร์ทอัพ (Startup) ชื่อ Grab Taxi ที่ก่อตั้งโดยชาวมาเลเซีย เข้ามาทำ ตลาดสร้างธุรกิจจากแอปพลิเคชันการเรียกแท็กซี่และประสบความสำเร็จ โดยมีส่วนแบ่งการตลาด

เป็นอันดับ 1 ซึ่งทุกๆ 5 วินาทีจะมีการเรียกแท็กซี่ผ่าน Grab Taxi และในปัจจุบัน Grab Taxi มีมูลค่าประเมินแตะ 2 พันล้านเหรียญสหรัฐภายในระยะเวลาเพียง 14 เดือน (สมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเทคโนโลยีรายใหม่, 2559 : ออนไลน์) เทคโนโลยีดิจิทัล (Startup) เป็นการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล โดยผู้ประกอบการรายใหม่หรือนักพัฒนาอิสระด้านดิจิทัล ที่มุ่งเน้นการสร้างธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดเป็นสินค้าและบริการใหม่บนพื้นฐานของการสร้างสรรค์นวัตกรรม และผสมผสานเข้ากับการทำธุรกิจอันจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ, 2559 : ออนไลน์)

สถาบันอุดมศึกษา เป็นหน่วยงานที่ผลิตกำลังคนให้กับสังคม ประเทศชาติ จะต้องมีการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสมกับคุณลักษณะของผู้เรียนยุคดิจิทัล ซึ่งบัณฑิตต้องมีศักยภาพที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รับข้อมูล ความรู้ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยไปตลอดชีวิตการทำงาน ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกลายเป็นคุณสมบัติที่ต้องมีและต้องใช้สำหรับบัณฑิตศตวรรษที่ 21 และเพื่อตอบสนองการเป็นมหาวิทยาลัยอิเล็กทรอนิกส์ (e-University) เนื่องจากการทำงานเป็นสังคมของการแข่งขันจึงต้องอาศัยฐานความรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต และให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 หรือสังคมยุคสารสนเทศ (จารุมน หนูคง และณมน จีรังสุวรรณ, 2558 : 107-109) นอกจากนี้ในการผลิตกำลังคน จำเป็นต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทในปัจจุบันที่ประเทศไทยมีการประกาศนโยบายประเทศไทย 4.0 ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม หรือ Value-Based Economy สถาบันอุดมศึกษาจะต้องผลิตกำลังคนให้มีความรู้ ยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันเพื่อตอบโจทย์เชิงเศรษฐกิจ ซึ่งนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาถือว่าเป็นกำลังคนจำนวนมากที่จะเป็นกำลังสำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่เศรษฐกิจดิจิทัลในอนาคตได้อีกทางหนึ่ง ตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล จะให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนวัยทำงานทุกสาขาอาชีพ ทั้งบุคลากรภาครัฐ และ ภาคเอกชน ให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์และ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดในการประกอบอาชีพ และการพัฒนาบุคลากรในสาขาเทคโนโลยีดิจิทัลโดยตรง ให้มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับมาตรฐานสากล เพื่อนำไปสู่การสร้างและจ้างงานที่มีคุณค่าสูงในยุคเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อน โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วย แผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 3 ด้าน คือ 1) พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ บุคลากรในตลาดแรงงาน ที่รวมถึงบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน บุคลากรทุกสาขาอาชีพ และบุคลากร ทุกช่วงวัย 2) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีเฉพาะด้านให้กับบุคลากรในสายวิชาชีพ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ปฏิบัติงานในภาครัฐและเอกชน เพื่อรองรับความต้องการในอนาคต และ 3) พัฒนาผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สามารถวางแผนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปพัฒนาภารกิจ ตลอดจนสามารถสร้างคุณค่าจากข้อมูลขององค์กร (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559 : 1-5)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการประกาศนโยบายประเทศไทย 4.0 หรือนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล ถือเป็นนโยบายใหม่ที่รัฐบาลได้ประกาศออกมา ดังนั้นโดยส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงยังไม่ได้มี

การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป บางส่วนอาจจะมีการปรับเรียบร้อยแล้ว บางส่วนอยู่ระหว่างการปรับปรุงหลักสูตร ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ในด้านสร้างธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล จึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันเพื่อตบโจทย์เชิงเศรษฐกิจให้กับนักศึกษา โดยพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

จากสภาพที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนา รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือสัมพันธ์กับเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยคาดหวังว่า ผลจากการวิจัยดังกล่าว จะเสริมสร้างให้นักศึกษามี ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ในด้านสร้างธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพที่เหมาะสม เป็นกำลังสำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่เศรษฐกิจดิจิทัลในอนาคตได้ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดของขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 7 คน
2. ด้านพื้นที่ในการวิจัย

ได้แก่ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
3. ด้านเนื้อหา

ได้แก่ การศึกษาและพัฒนาแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

4.1 ขั้นการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา การสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล และสรุปผลการศึกษา

4.1.2 จัดสัมมนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวิทยากรจากภาคเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล และสรุปผลการจัดสัมมนา

4.1.3 จัดสัมมนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวิทยากรจากสถาบันอุดมศึกษา ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล และสรุปผลการจัดสัมมนา

4.1.4 จัดประชุมคณะกรรมการสาขาการจัดการเทคโนโลยี หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อยกร่างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยนำข้อมูลสรุปที่ศึกษาได้ และข้อมูลสรุปจากการสัมมนานักศึกษา

4.1.5 สรุปผลการดำเนินงาน

4.2 ขั้นประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

4.2.1 จัดทำเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.2.2 นำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสม

4.2.3 นำมาปรับปรุงแก้ไขและสรุปผล

5. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

6. ระยะเวลา

1 ตุลาคม 2560 ถึง 30 กันยายน 2561

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากรูปที่ 1.1 ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล นโยบายประเทศไทย 4.0 และเศรษฐกิจดิจิทัล แนวทางการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา และ แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้วิจัยจึงศึกษารูปแบบการพัฒนา ศักยภาพด้านการสร้าง ธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำรูปแบบ เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสม

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบ หมายถึง กระบวนการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

ธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง การดำเนินธุรกิจในยุคสมัยปัจจุบันที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือการดำเนินงาน เช่น การใช้เครือข่ายสังคม Facebook การใช้ e-Commerce เป็นต้น

ความเหมาะสม หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการพัฒนา ศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยี สารสนเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้รูปแบบการพัฒนา ศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีคุณภาพ
2. เป็นแนวทางในการวิจัยสำหรับผู้วิจัยอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. นโยบายประเทศไทย 4.0
2. เทคโนโลยีดิจิทัลและแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
3. หลักการด้านรูปแบบ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นโยบายประเทศไทย 4.0

สุดปฐพี เวียงสี (2559 : <https://www.gotoknow.org/posts/612666>) กล่าวถึงรายละเอียดประเทศไทย 4.0 ไว้ ดังรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายประเทศไทย 4.0

ประเทศไทย 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรงในศตวรรษที่ 21 ได้

2. พัฒนาการประเทศไทย 4.0

หลายประเทศกำหนดโมเดลเศรษฐกิจรูปแบบใหม่เพื่อสร้างความมั่งคั่งในศตวรรษที่ 21 อาทิ สหรัฐอเมริกาพูดถึง A nation of Makers อังกฤษกำลังผลักดันประเทศสู่ Design of Innovation จีนประกาศโมเดล Made in China 2025 ส่วนอินเดียกำลังขับเคลื่อน Made in India หรือเกาหลีใต้วางโมเดลเศรษฐกิจเป็น Creative Economy และมองมาประเทศไทยก็คล้ายคลึงอย่างยิ่ง ประกาศโมเดลเศรษฐกิจเป็น Power of ASEAN

ประเทศไทย 1.0 ยุคทองของเกษตรกรรม เช่น ผลผลิตและขาย พืชไร่ พืชสวน หมู หมา กา ไข่ เป็นต้น

ประเทศไทย 2.0 ยุคอุตสาหกรรมเบา เช่น การผลิตและขายรองเท้า เครื่องหนัง เครื่องดื่ม เครื่องประดับ เครื่องเขียน กระเป๋า เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

และยุคปัจจุบัน คือ ประเทศไทย 3.0 เป็นอุตสาหกรรมหนัก เช่น การผลิตและขาย ส่งออก เหล็กกล้า รถยนต์ กลั่นน้ำมัน แยกก๊าซธรรมชาติ ปูนซีเมนต์ เป็นต้น

นับตั้งแต่ประเทศไทยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยนโยบายต่าง ๆ พบว่า มีการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงสุดเฉลี่ยถึง 7% ต่อปี แต่มาถึงหลังปี 2540 อัตราการขยายตัวทาง

เศรษฐกิจลดลงมาเป็น 3-4% ต่อปี เหตุผลสำคัญเพราะ 1) ไทยไม่เคยปรับโครงสร้างเศรษฐกิจอย่างจริงจังมาก่อน 2) ไม่เคยมีการพัฒนาเทคโนโลยีของตัวเอง และ 3) แรงงานยังมีทักษะไม่ดีพอจนกลายเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำของโอกาส

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการขับเคลื่อนของประเทศด้วยแนวความคิดประเทศไทย 4.0 เพื่อผลักดันประเทศให้หลุดพ้นกับดัก 3 กับดักที่กำลังเผชิญ คือ 1) กับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) 2) กับดักความเหลื่อมล้ำ (Inequality Trap) และ 3) กับดักความไม่สมดุลของการพัฒนา (Imbalance Trap)

3. ประเทศไทย 4.0 ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

ประเทศไทย 4.0 จะปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจจากที่กล่าวมาข้างต้นไปสู่ ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมหรือ Value-Based Economy โดยมีฐานคิดหลัก คือ

- 3.1 เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม
- 3.2 เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม
- 3.3 เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น

4. องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินการประเทศไทย 4.0

ประเทศไทยจะต้องเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน 4 องค์ประกอบสำคัญ คือ

- 4.1 เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน (Traditional Farming) ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบผู้ประกอบการ (Entrepreneur)
- 4.2 เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Start ups ที่มีศักยภาพสูง
- 4.3 เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่ High Value Services
- 4.4 เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง
- 4.5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายสู่ประเทศไทย 4.0

5. กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย

ประเทศไทย 4.0 ถือเป็นการพัฒนาเครื่องยนต์เพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจชุดใหม่ (New Engines of Growth) ด้วยการเปลี่ยนแปลง ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศที่มีอยู่ 2 ด้าน คือ ความหลากหลายเชิงชีวภาพ และ ความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ให้เป็นความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน โดยการเติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบเป็น 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วย

5.1 กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech) อาทิ เทคโนโลยีการเกษตร (Agritech) เทคโนโลยีอาหาร (Foodtech) เป็นต้น

5.2 กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health, Wellness & Bio-Med) อาทิ เทคโนโลยีสุขภาพ (Healthtech) เทคโนโลยีการแพทย์ (Medtech) สปา (Spa) เป็นต้น

5.3 กลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม (Smart Devices, Robotics & Mechatronics) อาทิ เทคโนโลยีหุ่นยนต์ (Robotech) เป็นต้น

5.4 กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital, IOT, Artificial intelligence & Embedded Technology) อาทิ เทคโนโลยีการเงิน (Fintech) อุปกรณ์เชื่อมต่อออนไลน์โดยไม่ต้องใช้คน (IoT) เทคโนโลยีการศึกษา (Edtech) อี-มาร์เก็ตเพลส (E-Market place) อี-คอมเมิร์ซ (E-Commerce) เป็นต้น

5.5 กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) อาทิ เทคโนโลยีการออกแบบ (Designtech) ธุรกิจไลฟ์สไตล์ (Lifestyle Business) เทคโนโลยีการท่องเที่ยว (Traveltech) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ (Service Enhancing) เป็นต้น

6. กลไกขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0

กลไกขับเคลื่อน (Engines of Growth) ชุดใหม่ ประกอบด้วย

6.1 Productive Growth Engine เป้าหมายสำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนประเทศไทยสู่ประเทศที่มีรายได้สูง (High Income Country) ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ กลไกดังกล่าว ประกอบไปด้วย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ การบริหารจัดการสมัยใหม่ และการสร้างคลัสเตอร์ทางด้านเทคโนโลยี การพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาโมเดลธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม กิจการร่วมทุนรัฐและเอกชนในโครงการขนาดใหญ่ รวมถึงการบ่มเพาะธุรกิจด้านเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการตอบโจทยความพยายามในการก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ที่ไทยกำลังเผชิญอยู่

6.2 Inclusive Growth Engine เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์และเป็นการกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งที่เกิดขึ้นโดยกลไกนี้ ประกอบด้วย การสร้างคลัสเตอร์เศรษฐกิจระดับกลุ่มจังหวัด การพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อตอบโจทยประเด็นปัญหาและความท้าทายทางสังคมในมิติต่างๆ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ การส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้มแข็ง และสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก การสร้างงานใหม่ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การยกระดับขีดความสามารถ การเสริมสร้างทักษะและการเติมเต็มศักยภาพของประชาชนให้ทันกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก และการจ่ายภาษีให้แก่ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแบบมีเงื่อนไข (Negative Income Tax) เพื่อแก้ไขกับดักความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

6.3 Green Growth Engine การสร้างความมั่งคั่งของไทยในอนาคต จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบโจทยการหลุดออกจากกับดักความไม่

สมดุลของการพัฒนาระหว่างคนกับสภาพแวดล้อม โดยกลไกนี้ประกอบด้วย การมุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทน การปรับแนวคิดจากเดิมที่คำนึงถึงความได้เปรียบเรื่องต้นทุน (Cost Advantage) เป็นหลักรวมถึงการคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้จากการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นทั้งระบบ (Lost Advantage) หัวใจสำคัญอยู่ที่การพัฒนากระบวนการผลิตให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด อันจะเกิดประโยชน์กับประเทศและประชาคมโลกด้วยในเวลาเดียวกัน

ทั้ง 3 กลไกขับเคลื่อน ประเทศไทย 4.0 ถือเป็น การปฏิรูปประเทศไทยไปสู่ความมั่นคงอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ซึ่งถือเป็นเปลี่ยนโมเดลเศรษฐกิจจากการพึ่งพาการลงทุนต่างประเทศ มีการลงทุนการวิจัยและพัฒนาตัวเองน้อยมากโดยมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาคน สร้างการวิจัยและพัฒนา โครงสร้างเศรษฐกิจ ให้ไทยสามารถอยู่ได้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งรัฐบาลต้องกล้าพอที่จะถอดกับดักจากการดึงเงินลงทุนต่างประเทศ เอาเทคโนโลยีของต่างชาติมา และต้องยืนอยู่บนขาตัวเองในระดับหนึ่ง

เทคโนโลยีดิจิทัลและแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2559 : 1-5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล และแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ไว้ดังรายละเอียดดังนี้

1. ความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล

ปัจจุบันโลกเริ่มเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ที่เทคโนโลยีดิจิทัลจะไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเฉกเช่นที่ผ่านมาอีกต่อไป หากแต่จะหลอมรวมเข้ากับชีวิตคนอย่างแท้จริง และจะเปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการผลิต การค้า การบริการ และกระบวนการทางสังคมอื่นๆ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไปอย่างสิ้นเชิง ประเทศไทยจึงต้องเร่งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยในบริบทของประเทศไทย เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถตอบปัญหาความท้าทายที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่หรือเพิ่มโอกาสในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

1.1 การก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางที่เป็น หนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาประเทศเร่งด่วนของ รัฐบาล ด้วยการลงทุนและพัฒนาอุตสาหกรรมที่มี อยู่แล้วในประเทศและอุตสาหกรรมกระแสใหม่ที่ รวมถึงอุตสาหกรรมดิจิทัล

1.2 การพัฒนาขีดความสามารถของธุรกิจในประเทศทั้งภาคการเกษตร การผลิต และการบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม SMEs และวิสาหกิจชุมชน ให้แข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้

1.3 การปรับตัวและฉกฉวยโอกาสจาก ารรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 ที่มีนัยสำคัญต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าและกำลังคนจากไทยไปสู่โลก

1.4 การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านรายได้ การศึกษา การรักษาพยาบาล สิทธิประโยชน์การเข้าถึงข้อมูล ฯลฯ ให้เกิดการกระจายทรัพยากรและโอกาสที่ทั่วถึงเท่าเทียม และเป็นธรรมยิ่งขึ้น

1.5 การบริหารจัดการการเข้าสู่สังคมสูงวัยที่ ประเทศไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง โครงสร้าง ประชากรที่มีนัยต่อผลิตภาพของประเทศ รวมถึงความ ต้องการใช้เทคโนโลยีในการดูแล ผู้สูงอายุ

1.6 การแก้ปัญหาคอร์รัปชัน อันเป็นปัญหาเรื้อรัง ของประเทศ โดยสร้างความโปร่งใสให้กับ ภาครัฐ ด้วยการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ประชาชนสามารถ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของ ภาครัฐได้

1.7 การพัฒนาศักยภาพของคนในประเทศทั้ง บุคลากรด้านเทคโนโลยี บุคลากรที่ทำงานใน ภาค เกษตร อุตสาหกรรม และบริการ รวมถึงคนทั่วไป ที่จะต้องขาดตลาด รู้เท่าทันสื่อ เท่าทันโลก

ด้วยตระหนักถึงความท้าทายและโอกาสดังกล่าว รัฐบาลไทยโดยกระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร จึงได้จัดทำแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมฉบับนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็น กรอบในการผลักดันให้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งรวมถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางความคิดใน ทุกภาคส่วน การปฏิรูปกระบวนการทางธุรกิจ การผลิต การค้า และการบริการ การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน และการ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อันจะนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศไทยตาม นโยบายของรัฐบาลต่อไป

2. วิสัยทัศน์

ดิจิทัลไทยแลนด์(Digital Thailand) หมายถึง ประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์ และใช้ ประโยชน์ จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และ ทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ไปสู่ความ มั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน โดยแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จะมีเป้าหมายในภาพรวม 4 ประการดังต่อไปนี้

2.1 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทาง เศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการใช้นวัตกรรม และ เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างสรรค์ นวัตกรรมการผลิต การบริการ

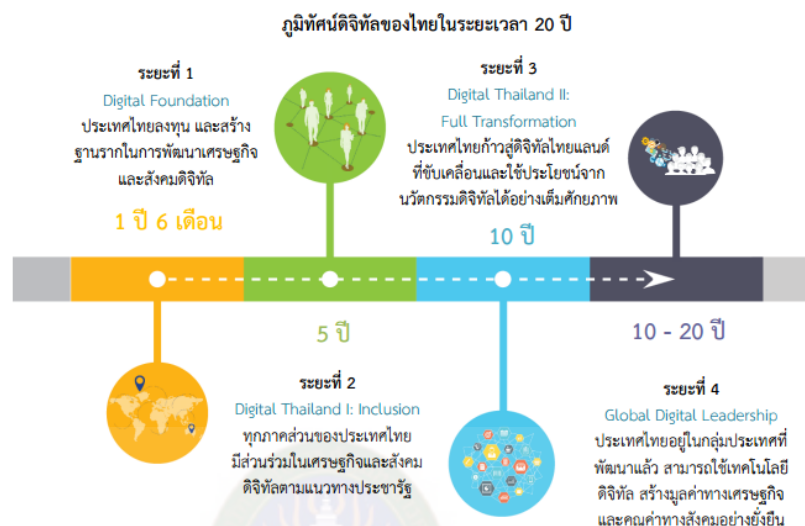
2.2 สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม ด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการต่างๆ ผ่านสื่อ ดิจิทัลเพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

2.3 เตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่ม มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนิน ชีวิตและ การประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล

2.4 ปฏิรูปกระบวนการทัศน์การทำงานและการ ให้บริการของภาครัฐ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และการใช้ ประโยชน์จากข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศไทย มุ่งเน้นการพัฒนาระยะยาว อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แต่เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลมีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3. เป้าหมายในการพัฒนา

แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคมฉบับนี้ จึงกำหนดภูมิทัศน์ดิจิทัล เพื่อกำหนดทิศทาง การพัฒนาและเป้าหมายใน 4 ระยะ ดังแสดงในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 เป้าหมายในการพัฒนา 4 ระยะ

4. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เพื่อให้วิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลบรรลุผล แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงได้กำหนด กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ด้าน ดังนี้

4.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ จะมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูง ที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้แบบทุกที่ ทุกเวลา โดยกำหนดให้ เทคโนโลยีที่ใช้มีความเร็วพอเพียงกับความต้องการ และให้มีราคาค่าบริการที่ไม่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึง บริการของประชาชนอีกต่อไป นอกจากนี้ในระยะยาว โครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะกลายเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ที่สามารถรองรับการเชื่อมต่อของทุกคน และทุกสรรพสิ่ง โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วย แผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

4.1.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ มีความทันสมัย มีเสถียรภาพ ตอบสนองความต้องการใช้งานของทุกภาคส่วน ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

4.1.2 ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลาง การเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลของอาเซียน โดยเป็นเส้นทางผ่านการจราจรของข้อมูลในภูมิภาค และเป็นที่ตั้งของผู้ประกอบการเนื้อหารายใหญ่ของโลก

4.1.3 จัดให้มีนโยบายและแผนบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน คลื่นความถี่ และ

การหลอมรวมของเทคโนโลยีในอนาคต เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

4.1.4 ปรับรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมให้เหมาะสมกับ สถานการณ์และความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมดิจิทัล เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

4.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล จะกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศโดยผลักดันให้ ภาคธุรกิจไทยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนพัฒนาไปสู่การแข่งขันเชิงธุรกิจรูปแบบใหม่ในระยะยาว นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ยังมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศสำหรับธุรกิจดิจิทัล เพื่อเสริมความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจไทยที่จะส่งผลต่อการขยายฐานเศรษฐกิจและอัตราการจ้างงานของไทยอย่างยั่งยืนในอนาคต โดยยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

4.2.1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ ภาคธุรกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่า โดยผลักดันธุรกิจให้ เข้าสู่ระบบการค้าดิจิทัลสู่สากล และให้เกิดการใช้ เทคโนโลยีและข้อมูลเพื่อปฏิรูปการผลิตสินค้าและ บริการ

4.2.2 เร่งสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology startup) ให้เป็น พันธุ์สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล

4.2.3 พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล ของไทยให้มีความเข้มแข็งและ สามารถแข่งขันเชิงนวัตกรรมได้ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและเป็น อุตสาหกรรม แห่งอนาคต

4.2.4 เพิ่มโอกาสทางอาชีพเกษตรและการค้าขาย สินค้าของชุมชนผ่าน เทคโนโลยีดิจิทัล โดยดำเนินการ ร่วมกันระหว่างหน่วยงานจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค ประชาชน

4.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล จะมุ่งสร้าง ประเทศไทยที่ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเกษตรกร ผู้ที่อยู่ในชุมชน ห่างไกล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ สามารถ เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการต่างๆ ของรัฐผ่านเทคโนโลยี ดิจิทัล มีข้อมูล องค์กรความรู้ ทั้งระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถ เข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยง่ายและสะดวก และ มีประชาชนที่รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร และมี ทักษะในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วย แผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 5 ด้าน คือ

4.3.1 สร้างโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ดิจิทัลสำหรับประชา ชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ห่างไกล

4.3.2 พัฒนาศักยภาพของประชาชนในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และ สร้างสรรค์ รวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแยกแยะ ข้อมูลข่าวสารในสังคมดิจิทัลที่เปิด กว้างและเสรี

4.3.3 สร้างสื่อ คลังสื่อและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ประชาชน เข้าถึงได้อย่าง สะดวก ผ่านทั้งระบบโทรคมนาคม ระบบแพร่ภาพ กระจายเสียง และสื่อหลอมรวม

4.3.4 เพิ่มโอกาสการได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน ของนักเรียนและประชาชน แบบ ทุกวัย ทุกที่ ทุกเวลา ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

4.3.5 เพิ่มโอกาสการได้รับการทางการแพทย์ และสุขภาพที่ทันสมัยทั่วถึง และ เท่าเทียม สู่สังคม สูงวัย ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

4.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล จะมุ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการปรับปรุง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้ เกิดบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา นำไปสู่การหลอมรวมการทำงานของภาครัฐเสมือนเป็นองค์กรเดียว นอกจากนี้ รัฐบาลดิจิทัลในอนาคตจะ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด แนวทางการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจ การบริหาร บ้านเมือง และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ของภาครัฐ โดย ยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงาน เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

4.4.1 จัดให้มีบริการอัจฉริยะที่ขับเคลื่อนโดยความ ต้องการของประชาชนหรือ ผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชน นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยว

4.4.2 ปรับเปลี่ยนการทำงานของภาครัฐด้วย เทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาลโดยเน้น บูรณาการการลงทุนในทรัพยากรการเชื่อมโยงข้อมูล และการทำงานของ หน่วยงานรัฐ เข้าด้วยกัน

4.4.3 สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตามมาตรฐาน open data และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคธุรกิจในกระบวนการทำงานของรัฐ

4.4.4 พัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐานภาครัฐ (government service platform) เพื่อรองรับการพัฒนาต่อยอดแอปพลิเคชันหรือบริการรูปแบบใหม่

4.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล จะให้ ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนวัยทำงานทุกสาขาอาชีพ ทั้งบุคลากรภาครัฐ และ ภาคเอกชน ให้มี ความสามารถในการสร้างสรรค์และ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดในการประกอบอาชีพ และ การพัฒนาบุคลากรในสาขาเทคโนโลยีดิจิทัลโดยตรง ให้มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้านในระดับมาตรฐานสากล เพื่อนำไปสู่การสร้างและจ้างงานที่มีคุณค่าสูงในยุค เศรษฐกิจและ สังคมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัย หลักในการขับเคลื่อน โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วย แผนงาน เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 3 ด้าน คือ

4.5.1 พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ บุคลากรในตลาดแรงงาน ที่รวมถึง บุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน บุคลากรทุกสาขาอาชีพ และบุคลากร ทุกช่วงวัย

4.5.2 ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีเฉพาะด้านให้กับบุคลากร ในสายวิชาชีพ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ปฏิบัติงานในภาครัฐและเอกชน เพื่อรองรับความต้องการใน อนาคต

4.5.3 พัฒนาผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศให้ สามารถวางแผนการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลไปพัฒนาภารกิจ ตลอดจนสามารถสร้างคุณค่าจากข้อมูลขององค์กร

4.6 ยุทธศาสตร์ที่ 6 สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จะมุ่งเน้นการมีกฎหมาย กฎระเบียบ กติกาและมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์สากล เพื่อ

อำนวยความสะดวก ลดอุปสรรค เพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมและ ทำธุรกรรมออนไลน์ ต่างๆ รวมถึงสร้างความมั่นคง ปลอดภัย และความเชื่อมั่น ตลอดจนคุ้มครองสิทธิ ให้แก่ผู้ใช้งาน เทคโนโลยีดิจิทัลในทุกภาคส่วน เพื่อรองรับการเติบโตของเทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ งานที่เพิ่มขึ้นในอนาคต โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วย แผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 3 ด้าน คือ

4.6.1 กำหนดมาตรฐาน กฎ ระเบียบ และกติกาด้านดิจิทัลให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า และการใช้ประโยชน์ในภาค เศรษฐกิจและสังคม

4.6.2 ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และสังคมดิจิทัลให้มีความทันสมัย สอดคล้องต่อพลวัต ของเทคโนโลยีดิจิทัลและบริบทของสังคม

4.6.3 สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการทำธุรกรรมออนไลน์ ด้วยการ สร้างความมั่นคง ปลอดภัยของระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การ คุ้มครองผู้บริโภค

หลักการด้านรูปแบบ

การวิจัยที่ใช้รูปแบบเป็นการวิจัยแนวใหม่ที่กำลังได้รับความสนใจมากขึ้น ทั้งนี้เพราะจะช่วยให้ได้ความรู้ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นการวิจัยที่ช่วยพัฒนาความรู้ มีความชัดเจน และเป็นระบบ (บุญชม ศรีสะอาด : ออนไลน์) โดยที่ วาโร เฟ็งส์วีสต์ (2553 : 2-14) ได้กล่าวถึงรายละเอียดของ รูปแบบไว้ดังนี้

1. ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของรูปแบบทั้งในลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังรายละเอียดดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2541: 22) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ ไว้ว่า เป็นโครงสร้างของ ความเกี่ยวข้องของหน่วยต่างๆ หรือตัวแปรต่างๆ ดังนั้น รูปแบบจึงน่าจะมีมากกว่าหนึ่งมิติ หลายตัว แปร และตัวแปรต่างๆ มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันในเชิงความสัมพันธ์และเชิงเหตุและผล

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2544 : 27) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ ไว้ว่า เป็นวิธีการที่บุคคลใด บุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจตลอดทั้งจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวใดๆ ให้ปรากฏ โดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่างๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน ภาพ แผนผังต่อเนื่อง หรือ สมการทางคณิตศาสตร์ ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และในขณะเดียวกันก็สามารถนำเสนอเรื่องราว หรือ ประเด็นต่างๆ ได้อย่างกระชับภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

ทศนา แคมมณี (2545 : 218) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ ไว้ว่า เป็นรูปธรรมของ ความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็น แผนผัง ไดอะแกรมหรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบความรู้ ความเข้าใจใน ปรากฏการณ์ทั้งหลาย

รัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 124) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ ไว้ว่า รูปแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1) แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น

2) แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”

3) แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้บางทีเรียกกันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์ (2540, 21-23) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ ไว้ว่า เป็นรูปแบบของจริง รูปแบบที่เป็นแบบอย่าง และแบบจำลองที่เหมือนของจริงทุกอย่างแต่มีขนาดเล็กหรือใหญ่ขึ้นกว่าปกติ

จากเอกสารที่กล่าวมา สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่อธิบายถึงโครงสร้าง หรือกระบวนการ หรือองค์ประกอบต่าง ๆ หรือสมการทางคณิตศาสตร์ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

2. ประเภทของรูปแบบ

2.1 สมิต และคณะ (Smith and others, 1980, อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วส์ดี, 2553 : 3-5) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.2.1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical model) จำแนกออกเป็น

1) รูปแบบคล้ายจริง (Iconic model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กาหุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า

2) รูปแบบเสมือนจริง (Analog model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2.2.2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic model) จำแนกออกเป็น

1) รูปแบบข้อความ (Verbal model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative model) เป็นการใช้อธิบายปฏิกิริยาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น

2) รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการ และโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

2.2 Keeves (1988 : 561-565) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

2.2.1 รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue model) เป็นรูปแบบเชิงกายภาพส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอมสร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้

ที่มีอยู่ในลักษณะนั้นด้วยรูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมียงค์ประกอบชัดเจน สามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้าง ขวาง เช่น รูปแบบจำนวนนักเรียนในโรงเรียน สร้างขึ้นโดยเปรียบเทียบกับลักษณะถึงน้ำที่ประกอบด้วยท่อน้ำเข้า และท่อน้ำออก ปริมาณที่ไหลเข้าถึงเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เข้าโรงเรียน อัตราการเกิด อัตราการย้ายเข้า อัตราการรับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนปริมาณน้ำที่ไหลออกเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่ออกจากโรงเรียน เนื่องจากพันธุศาสตร์การศึกษา การย้ายออกจากการศึกษา สำหรับปริมาณน้ำที่เหลือในถึงเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เหลืออยู่ในโรงเรียน เป็นต้น จุดมุ่งหมายของรูปแบบนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียนในโรงเรียน

2.2.2 รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยาย หรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้คือขาดความชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน

2.2.3 รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปร โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

2.2.4 รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้ทำให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบรูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1) รูปแบบระบบเส้นเดี่ยว (Recursive model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียวโดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

2) รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรหนึ่งอาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงสาเหตุและเชิงผลพร้อมกัน จึงมีทิศทางความสัมพันธ์ย้อนกลับได้

2.3 Steiner (1988, อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสต์, 2553 : 5) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.3.1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical model) จำแนกออกเป็น

1) รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) เช่น รูปแบบเครื่องบินที่สร้างเหมือนจริง แต่มีขนาดย่อ

2) รูปแบบสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เป็นรูปแบบจำลองที่

ออกแบบไว้เพื่อเป็นต้นแบบผลิตสินค้า ต้องสร้างรูปแบบเท่าของจริงขึ้นมาก่อนแล้วจึงผลิตสินค้าตามรูปแบบนั้น

2.3.2. รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual model) จำแนกออกเป็น

1) รูปแบบเชิงแนวคิดของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual model of) เป็นรูปแบบหรือแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เช่น รูปแบบที่สร้างมาจากทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

2) รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual model) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นมาเพื่ออธิบายทฤษฎี หรือปรากฏการณ์ เช่น รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรรตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

3. คุณลักษณะของรูปแบบที่ดี

Keeves (1988 , 560) กล่าวว่า รูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ ควรจะมีข้อกำหนด (Requirement) 4 ประการ คือ

3.1 รูปแบบ ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (structural relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันแบบรวม ๆ (associative relationship)

3.2 รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นสามารถถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

3.3 รูปแบบ ควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

3.4 รูปแบบ ควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

4. องค์ประกอบของรูปแบบ

วาโร เฟ็งสวัสต์ (2553 : 5-6) ได้กล่าวถึงรายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบ ไว้ดังนี้

Brown and Moberg (1980 : 16-17) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency approach) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management process) และ 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision making)

สมบุญรณ์ ศิริสรธริรัญ (2547 : 354-355) ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีผลการศึกษาพบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีที่ต้องพัฒนา 2) หลักการและแนวคิดกำกับรูปแบบ และวัตถุประสงค์ทั่วไปของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน เนื้อหาการพัฒนา วิธีการและกิจกรรมการพัฒนา วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และผลที่ต้องการและ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ เงื่อนไขความสำเร็จ และตัวบ่งชี้ความสำเร็จของรูปแบบ

5. การพัฒนารูปแบบ

วาโร เฟ็งส์วีสต์ (2553 : 7-11) ได้กล่าวถึงแนวคิดและกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 ขั้นตอนที่ 1 การสร้าง หรือพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยอาจจะศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการศึกษานี้จะนำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

5.1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

5.1.2 การศึกษาจากบริบทจริงในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

1) การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

2) การศึกษารายกรณี (Case study) หรือพหุกรณี หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

3) การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นต้น

5.1.3 การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ในข้อ 5.1.1 และ 5.1.2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ

5.2 ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ภายหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรกแล้วจำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นถึงแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบของบุคคลอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบ ผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่าไม่มีอิทธิพลหรือมีความสำคัญน้อยออกจากรูปแบบ ซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

5.2.1 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stafflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

2) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

5.2.2 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบในบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการประเมินค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบหรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ แต่งานวิจัยบางเรื่องนั้นต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป ซึ่งไอส์เนอร์ (Eisner, 1976 : 192-193) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีแนวคิด ดังนี้

1) การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไปแต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่างๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจารณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2) รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมินโดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขา ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริงๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น ในวงการศึกษาก็จึงนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

3) รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรม และมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่างๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

4) รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

5.2.3 การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง มักจะใช้กับการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

5.2.4 การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบนี้ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

จากเอกสารที่กล่าวมา สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่อธิบายถึง โครงสร้าง หรือกระบวนการ หรือองค์ประกอบต่าง ๆ หรือสมการทางคณิตศาสตร์ เพื่อช่วยให้ตนเอง และบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบมีหลายประเภท ได้แก่ รูปแบบเชิงกายภาพ และรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งรูปแบบที่ดี จะต้องมีความสมบูรณ์ คือ ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง ควรเป็นเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรมใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ในส่วนขององค์ประกอบของรูปแบบนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่กำลังศึกษา ซึ่งจะออกแบบตามแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก โดยที่แนวคิดและกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชมงคล ทองหล่อ และชวานากร เมรินทร์ (2561:3908) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างธุรกิจบนโลกดิจิทัลของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปกร : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปกร ได้อธิบายถึงรูปแบบธุรกิจ และกระบวนการสร้างธุรกิจบนโลกดิจิทัล พบว่า รูปแบบเจ้าของธุรกิจแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) ธุรกิจเจ้าของคนเดียว 2) ธุรกิจแบบหุ้นส่วน พร้อมทั้งมีรูปแบบการประกอบธุรกิจแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบธุรกิจจัดจำหน่ายสินค้า 2) รูปแบบธุรกิจการให้บริการ ตลอดจนกระบวนการสร้างธุรกิจ ประกอบด้วย 4 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะเริ่มต้นธุรกิจ 2) ระยะการวางแผนสร้างธุรกิจ 3) ระยะการดำเนินธุรกิจ และ 4) การประเมินผล ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจบนโลกดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ข้อปัญหา ได้แก่ 1) ขาดแคลนเงินทุน 2) การประชาสัมพันธ์ 3) ขาดทักษะความรู้ด้านดิจิทัลมาร์เกตติ้ง 4) ความล่าช้าในการจัดส่งสินค้า 5) คู่แข่งทางการค้า

อายุส ยัวร์ (2560) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเริ่มต้นทำธุรกิจแบบ start-up ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเริ่มต้นธุรกิจแบบ start-up ในประเทศไทย ได้แก่ ปัจจัยด้านแหล่งวัตถุดิบและเครือข่ายชุมชน ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านนโยบายเกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจ ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้บริโภคและการลดต้นทุนด้วย เทคโนโลยี และปัจจัยด้านการเมืองและสภาพเศรษฐกิจ สำหรับในส่วนของลักษณะทาง ประชากรศาสตร์ พบว่า อายุ ด้านอาชีพ ด้านระดับการศึกษา และด้านรายได้ที่แตกต่างกันมีส่งผลต่อ การตัดสินใจเริ่มต้นธุรกิจแบบ start-up ในประเทศไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

การศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจัดสัมมนา ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา การสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล และสรุปผลการศึกษา

2.2 จัดสัมมนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรโดยวิทยากรจากภาคเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล และสรุปผลการจัดสัมมนา

ภาพที่ 3.1 ภาพการจัดสัมมนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวิทยากรจากภาคเอกชน

2.3 จัดสัมมนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากร โดยวิทยากรจากสถาบันอุดมศึกษา ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล และสรุปผลการจัดสัมมนา

ภาพที่ 3.2 ภาพการจัดสัมมนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศโดยวิทยากรจากสถาบันอุดมศึกษา

2.4 จัดประชุมคณะกรรมการสาขาการจัดการเทคโนโลยี หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อยกร่างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้าง ธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยนำข้อมูลสรุปที่ศึกษาได้ และข้อมูลสรุปจากการสัมมนานักศึกษา

2.5 สรุปผลการดำเนินงาน

ภาพที่ 3.3 ภาพการจัดประชุมคณะกรรมการสาขาการจัดการเทคโนโลยี

3. กลุ่มเป้าหมาย

3.1 กลุ่มที่ 1 ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 250 คน

3.2 กลุ่มที่ 2 ได้แก่ บุคลากรคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นผู้บริหาร และ
สวดกเข้าร่วมประชุม จำนวน 40 คน

3.3 กลุ่มที่ 3 ได้แก่ คณะกรรมการสาขาการจัดการเทคโนโลยี หลักสูตรปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย/เทคนิคการวิจัย

การวิจัยในขั้นนี้ใช้เทคนิคการวิจัยแบบการประชุมระดมความคิดเห็น (Brain storming)

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ประสานกลุ่มเป้าหมาย

5.2 จัดประชุมสัมมนา นักศึกษา บุคลากรคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 290 คน เพื่อสร้างความเข้าใจในกระบวนการการสร้างธุรกิจดิจิทัล และแนวทางการพัฒนานักศึกษา

5.3 จัดประชุมคณะกรรมการสาขาการจัดการเทคโนโลยี หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อยกร่างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.4 วิเคราะห์ สรุปผล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในขั้นนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ สังเคราะห์ และวิเคราะห์แนวกระบวนการสร้างธุรกิจดิจิทัล และแนวทางการพัฒนานักศึกษา จากการประชุมระดมความคิดเห็น และการสัมมนา

ขั้นประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. วัตถุประสงค์

เพื่อนำรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ เสนอผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินความเหมาะสม

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.1 จัดทำเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 นำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เสนอผู้เกี่ยวข้องเพื่อประเมินความเหมาะสม

2.3 นำมาปรับปรุงแก้ไขและสรุปผล

3. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 7 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

5. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีขั้นตอนดังนี้

- 5.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน
- 5.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินและกำหนดรูปแบบแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้แนวทางการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นตามแนวคิดของ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2553 : 78) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 5.3 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 5.4 นำร่างแบบประเมิน ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ตามรายชื่อในภาคผนวก ก หน้า 81 ตรวจสอบข้อคำถาม ในเรื่องความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมจุดประสงค์
- 5.5 วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของร่างแบบประเมินความเหมาะสม โดยใช้สูตร IOC (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553 : 107-108) ได้ค่า 1.00
- 5.6 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ
- 5.7 นำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดทำเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

6. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 6.1 จัดทำหนังสือเชิญกลุ่มเป้าหมายจากมหาวิทยาลัย
- 6.2 เดินทางไปพบผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง เพื่ออธิบายรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6.3 ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม และจัดส่งแบบประเมินกลับทางไปรษณีย์หรือทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
- 6.4 รวบรวมแบบประเมิน วิเคราะห์และสรุปผล

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนา ศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมิน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543 : 168) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.50 – 5.00	หมายความว่า	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.50 – 4.49	หมายความว่า	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.50 – 3.49	หมายความว่า	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.50 – 2.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00 – 1.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อยที่สุด

7.2 สถิติที่ใช้ประเมินคุณภาพแบบประเมิน ได้แก่ สถิติ IOC

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย และปรากฏผลการวิจัยโดยผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

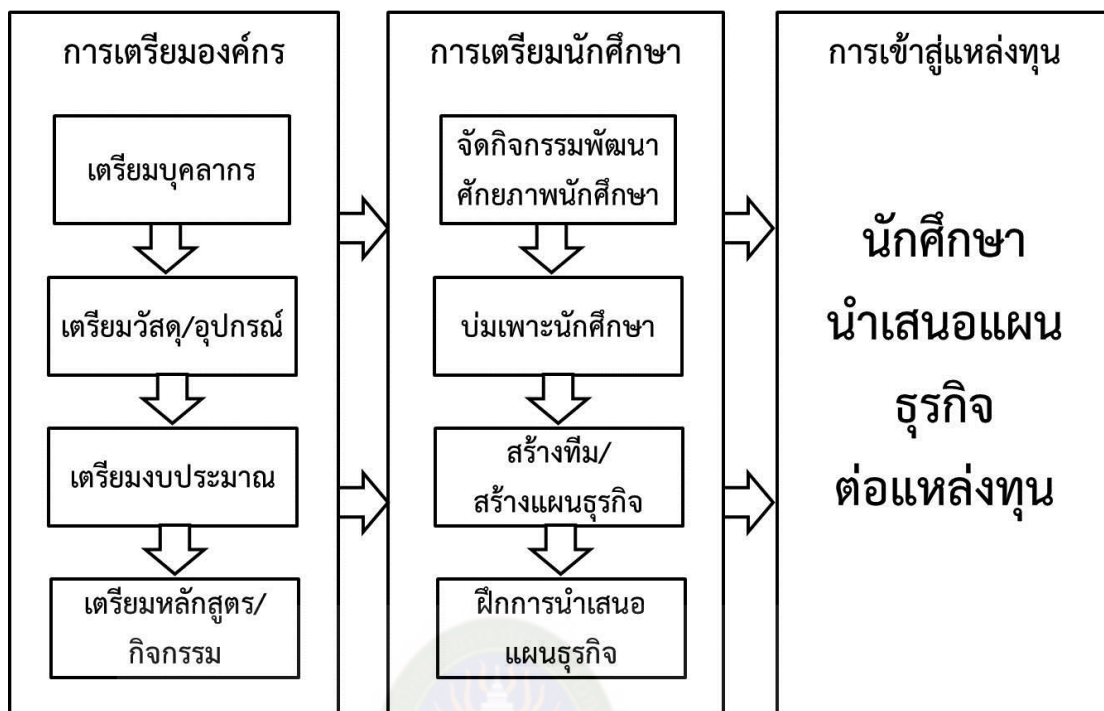
ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือและทดลองใช้มาเป็นลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับเวลาในการดำเนินการ และนำมาวิเคราะห์เป็นลำดับดังนี้

- 1) วิเคราะห์ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) วิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนวิจัย ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ แสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากภาพที่ 4.1 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ ดังนี้

1.1 การเตรียมองค์กร เป็นการเริ่มต้นที่องค์กรในการเตรียมสิ่งต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับนักศึกษา ดังนี้

1.1.1 การเตรียมบุคลากร เป็นการสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกระดับ และเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในการเป็นผู้นำในด้านวิชาการ และการปฏิบัติสำหรับการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับนักศึกษา

1.1.2 การเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ เป็นการสร้างศูนย์บ่มเพาะ/ห้องปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับนักศึกษา ที่พร้อมด้วยอุปกรณ์ที่สำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา

1.1.3 การเตรียมงบประมาณ เป็นการวางแผนการใช้งบประมาณ และเป้าหมายในแต่ละปีสำหรับการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับนักศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินการ

1.1.4 การเตรียมหลักสูตร/กิจกรรม เป็นหลักสูตร/กิจกรรม ในการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับนักศึกษา

1.2 การเตรียมนักศึกษา มีกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.2.1 การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เป็นการอบรม/สัมมนา เพื่อ

สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับนักศึกษา ภายใต้บุคลากร หลักสูตร/กิจกรรม ห้องปฏิบัติการ งบประมาณที่จัดเตรียมไว้

1.2.2 การบ่มเพาะนักศึกษา เป็นการดำเนินการต่อเนื่องหลังจาก การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เพื่อเป็นการสร้างพลังให้กับนักศึกษา ทั้งพลังกาย พลังใจ พลังความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง

1.2.3 การสร้างทีม/แผนธุรกิจ หลังจากผ่านกิจกรรมขั้นต้น 2 กิจกรรมก่อนหน้า นักศึกษาจะรู้ว่าแนวทางของตนเองเป็นอย่างไร ดังนั้นในกิจกรรมนี้จึงเป็นการให้นักศึกษารวมกลุ่มตามความสนใจ เพื่อสร้างทีมงานและแผนธุรกิจร่วมกัน

1.2.4 การฝึกการนำเสนอแผนธุรกิจ กิจกรรมนี้จะส่งเสริมให้นักศึกษา ได้ฝึกการนำเสนอแผนธุรกิจที่ดีตรงประเด็น ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เนื่องจากนักศึกษา จะต้องไปนำเสนอให้กับแหล่งทุนในโอกาสต่อไป

1.3 การเข้าสู่แหล่งทุน หลังจากทีมนักศึกษา ได้ผ่านการเสริมสร้างทักษะ มาอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาจะต้องสมัคร และนำเสนอแผนธุรกิจให้กับแหล่งทุนในโอกาสต่อไป

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจ เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้วิจัยนำรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ประเมินความเหมาะสม ผลการประเมินแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจ เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

รายการความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	ผลการประเมิน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ขั้นตอนในภาพรวม ทั้ง 3 ขั้นตอน	4.54	0.35	มากที่สุด
2. ขั้นตอนการเตรียมองค์กร			
2.1 การเตรียมบุคลากร	4.55	0.56	มากที่สุด
2.2 การเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์	4.67	0.50	มากที่สุด
2.3 การเตรียมงบประมาณ	4.34	0.57	มาก
2.4 การเตรียมหลักสูตร/กิจกรรม	4.73	0.47	มากที่สุด
3. การเตรียมนักศึกษา			
3.1 การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	4.84	0.38	มากที่สุด
3.2 การบ่มเพาะนักศึกษา	4.75	0.50	มากที่สุด

3.3 การสร้างทีม/แผนธุรกิจ	4.57	0.61	มากที่สุด
3.4 การฝึกการนำเสนอแผนธุรกิจ	4.55	0.56	มากที่สุด
4. การเข้าสู่แหล่งทุน นักศึกษานำเสนอแผนธุรกิจให้กับแหล่งทุน	4.32	0.51	มาก
เฉลี่ยรวม	4.61	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 ผลการสอบถามความความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.61 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมของรูปแบบในระดับมาก ถึงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.32-4.84 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.35-0.61)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ ดังนี้

- 1.1 การเตรียมองค์กร เป็นการเริ่มต้นที่องค์กรในการเตรียมสิ่งต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับนักศึกษา ได้แก่ การเตรียมบุคลากร การเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ การเตรียมงบประมาณ การเตรียมหลักสูตร/กิจกรรม
- 1.2 การเตรียมนักศึกษา มีกิจกรรมได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา การบ่มเพาะนักศึกษา การสร้างทีม/แผนธุรกิจ การฝึกการนำเสนอแผนธุรกิจ
- 1.3 การเข้าสู่แหล่งทุน เป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาจะต้องสมัคร และนำเสนอแผนธุรกิจให้กับแหล่งทุน

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.61 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมของรูปแบบในระดับมาก ถึงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.32-4.84 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.35-0.61)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิจัย พบว่า ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ ได้แก่ 1.1) การเตรียมองค์กร เป็นการเริ่มต้นที่องค์กรในการเตรียมสิ่งต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจ เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับนักศึกษา ได้แก่ การเตรียมบุคลากร การเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ การเตรียมงบประมาณ การเตรียมหลักสูตร/กิจกรรม 1.2) การเตรียมนักศึกษา มีกิจกรรมได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา การบ่มเพาะนักศึกษา การสร้างทีม/แผนธุรกิจ การฝึกการนำเสนอแผนธุรกิจ และ 1.3) การเข้าสู่แหล่งทุน เป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาจะต้องสมัคร และนำเสนอแผนธุรกิจ ให้กับแหล่งทุน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยการจัดเก็บข้อมูลจาก ภาคเอกชน ภาครัฐ มีการประชุมกลุ่มย่อยผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเห็นตรงกันในด้านความพร้อมขององค์กร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ การจัดการ และวัสดุ/อุปกรณ์ จะต้องมีความพร้อมต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษา และจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมนักศึกษา มีการบ่มเพาะอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ รัชมงคล ทองหล่อ และชวนากร เมรินทร์ (2561:3908) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างธุรกิจบนโลกดิจิทัลของนักศึกษา คณะ วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปกร : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก ผลการศึกษา กระบวนการสร้างธุรกิจ ประกอบด้วย 4 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะเริ่มต้นธุรกิจ 2) ระยะการวางแผนสร้างธุรกิจ 3) ระยะการดำเนินธุรกิจ และ 4) การประเมินผล

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจ เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.61 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมของรูปแบบในระดับมาก ถึงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.32-4.84 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.35-0.61) เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก กระบวนการพัฒนาศักยภาพด้านการสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษา มีขั้นตอนที่ครบกับการดำเนินงานตั้งแต่การเตรียมความพร้อมองค์กร ความพร้อมนักศึกษา จนนักศึกษาสู่การนำเสนอต่อแหล่งทุน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ รัชมงคล ทองหล่อ และชวนากร เมรินทร์ (2561:3908) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างธุรกิจบนโลกดิจิทัลของนักศึกษา คณะ วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปกร : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะ วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปกร ได้อธิบายถึงรูปแบบธุรกิจและกระบวนการสร้างธุรกิจบนโลก ดิจิทัล พบว่า รูปแบบเจ้าของธุรกิจแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) ธุรกิจเจ้าของคนเดียว 2) ธุรกิจ แบบหุ้นส่วน พร้อมทั้งมีรูปแบบการประกอบธุรกิจแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบธุรกิจจัด จำหน่ายสินค้า 2) รูปแบบธุรกิจการให้บริการ ตลอดจนกระบวนการสร้างธุรกิจ ประกอบด้วย 4 ระยะ

ได้แก่ 1) ระยะเริ่มต้นธุรกิจ 2) ระยะการวางแผนสร้างธุรกิจ 3) ระยะการดำเนินธุรกิจ และ 4) การประเมินผล ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจบนโลกดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ข้อปัญหา ได้แก่ 1) ขาดแคลนเงินทุน 2) การประชาสัมพันธ์ 3) ขาดทักษะความรู้ด้านดิจิทัลมาร์เก็ตติ้ง 4) ความล่าช้าในการจัดส่งสินค้า 5) คู่แข่งทางการค้า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลการวิจัยไปใช้ ควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติการ เพื่อนำสู่การปฏิบัติในองค์กรต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีพัฒนาคู่มือการปฏิบัติการ เพื่อนำสู่การปฏิบัติในองค์กรตามกระบวนการ และวิจัยศึกษาประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY